

SARDAR PATEL UNIVERSITY
B. COM. (V Semester) EXAMINATION
2012

Wednesday, 5th December

2.30 p.m. to 4.30 p.m.

UB03ECOM02 : ADVANCED CORPORATE ACCOUNTING

કુલ ગુણ : ૬૦

નોંધ : જમણી બાજુ પ્રશ્નના કુલ ગુણ દર્શાવે છે.

પ્ર.૧ પ્રગટ થયેલા હિસાબોમાં કાયદા અને સ્પેરિયક રીતે જે આધુનિક વલણો દાખલ થયાં છે તેની ચર્ચા

(૧૫)

કરો, તમે કોઈ એક કંપનીના વર્તમાનમાં પ્રગટ થયેલ હિસાબો લક્ષમાં રાખી તમારો જવાબ આપો.

અથવા

પ્ર.૧ સંસ્થાગત સંચાલન અહેવાલ (Corporate Governance Report) એટલે શું ? આ

(૧૫)

અહેવાલમાં સમાવવામાં આવતા મુદ્દાઓની ચર્ચા કરો.

પ્ર.૨

અ) મૂલ્યવૃદ્ધિ પત્રક નફા નુકશાન ખાતાથી કંઈ રીતે જુદું પડે છે તે સમજાવો.

(૦૭)

બ) એપી. લિ.ના નીચે આપેલ પ્રણાલિકાગત આવકના પત્રક પરથી મૂલ્યવૃદ્ધિનું પત્રક તૈયાર કરો.

(૦૮)

૩૧મી માર્ચ, ૨૦૧૨ના રોજ પૂરા થતા વર્ષનું આવક પત્રક

વિગત		(રૂપિયા હજારમાં)
વેચાણ		૨૦૦૦
બાદ : માલસામગ્રીનો વપરાશ	૮૦૦	
સેવાની ખરીદી	૧૦૦	
મજૂરી	૪૦૦	
ઘસારો	૧૦૦	
ચૂકવેલ વ્યાજ	૨૦૦	૧૬૦૦
કરવેરા પહેલાનો નફો		૪૦૦
બાદ : કરવેરા ૫૦%		૨૦૦
કરવેરા બાદનો નફો		૨૦૦
બાદ : કિવિડન્ડની વહેંચણી		૧૦૦
વર્ષ માટે રોકાયેલી કમાણી		૧૦૦

અથવા

પ્ર.૨ ક્ષ લિમિટેડના હિસાબોમાંથી તારવેલી વિગતો નીચે પ્રમાણે છે.

(૧૫)

	રૂ.		રૂ.
વેચાણ	૭૧૪૨૪૦૦	રાખી મુકેલ નફો (કમાણી)	૩૬૦૦૦૦
વેચાણ પર કમિશન	૫૭૬૦૦	તૈયાર માલનો સ્ટોક	
કાચા માલની ખરીદી	૨૮૮૦૦૦૦	- શરૂઆતનો	૫૭૬૦૦૦
કાચા માલનો સ્ટોક		- આખરનો	૬૯૧૨૦૦

- શરૂઆતનો	૨૪૪૮૦૦	આવકવેરાની જોગવાઈ	૨૮૮૦૦૦
- આખરનો	૩૧૧૦૪૦	ઓડિટ ફી	૧૧૫૨૦
અન્ય માલસામાન	૨૬૭૮૪૦	મુસાફરી ખર્ચ	૬૦૪૮૦
જાવક માલનું ગાડી ભાડું	૬૩૩૬૦	મેનેજિંગ ડિરેક્ટરનું મહેનતાણું	૨૪૧૯૨૦
સંચાલકોની ફી	૧૧૫૨૦૦	જાહેરાત ખર્ચ	૭૨૦૦૦
બેન્ક લોનનું વ્યાજ	૫૧૮૪૦	પોસ્ટેજ ટેલિગ્રામ	૪૦૩૨૦
શેરહોલ્ડરોને ડિવિડન્ડ	૮૬૪૦૦	પગાર અને મજૂરી	૧૮૧૪૪૦
			૦
ઘસારો	૧૫૪૪૦૦	પ્રવિડન્ટ ફંડમાં ફાળો	૧૭૨૮૦૦
ભાડું અને વેરા	૪૬૦૮૦	સ્ટાફ કલ્યાણ અંગેના ખર્ચા	૪૫૫૦૪૦
ડિબેન્યર વ્યાજ	૫૭૬૦	વીમો	૭૮૮૮૦

ઉપરની માહિતી પરથી તમારે મૂલ્યવૃદ્ધિ પત્રક તથા મૂલ્યવૃદ્ધિની વહેંચણી દર્શાવતું પત્રક તૈયાર કરી કર્મચારી માટે (કંપનીમાં કર્મચારીઓની સંખ્યા ૧૦૦૦ છે.) ઉપયોગી ગુણોત્તરો કર્મચારીદીઠ મૂલ્યવૃદ્ધિ અને કર્મચારી દીઠ કમાણી શોધો.

પ્ર.૩

અ) ક્ષ લિ. એક સ્ટાન્ડર્ડ વસ્તુનું ઉત્પાદન કરે છે. એકમદીઠ પ્રમાણ પડતર નીચે પ્રમાણે છે.

(૦૮)

પ્રત્યક્ષ માલસામાન	-	૧૬
પ્રત્યક્ષ મજૂરી	-	૮
ચલિત પરોક્ષ ખર્ચ	-	૬
		૩૦

અંદાજપત્રમાં જણાવેલ ઉત્પાદન ૧૦૦૦૦ એકમોનું છે. અને સ્થિર ખર્ચા રૂ. ૧૫૦૦૦૦ નક્કી કરવામાં આવ્યા છે. કંપની નીતિ મુજબ વેચાણ પર ૨૫% નફો પ્રાપ્ત કરવાનો છે.

દેવાં	રૂ. (લાખમાં)	મિલકતો	રૂ. (લાખમાં)
શેરમૂડી	૭.૦૦	કાયમી મિલકતો	૬.૮૦
ન.નુ. ખાતુ	૦.૫૦	ચાલુ મિલકતો	૦.૯૦
લેણદારો	૦.૨૦		
	૭.૭૦		૭.૭૦

ઉપરોક્ત માહિતી પરથી રોકાણો પર વળતરનો દર શોધો.

બ) ગમે તે એક પ્રશ્નનો જવાબ આપો.

(૦૭)

૧) માણિ લિ.ની કુલ મિલકતો રૂ. ૭૦૦૦૦૦૦ અને વેચાણ રૂ. ૧૧૦૦૦૦૦૦ વર્ષ ૨૦૧૦ના અંતે છે. વર્ષ ૨૦૧૦ દરમિયાનનો કરવેરા ભાદનો નફો રૂ. ૪૨૦૦૦૦ છે (કરવેરાનો દર ૪૦% છે).

વર્ષ ૨૦૧૧ દરમિયાનની અંદાજિત માહિતી મુજબ વેચાણ રૂ. ૧૩૭૨૦૦૦૦ તથા કરવેરા ભાદ નફો રૂ. ૬૦૪૮૦૦ (કરવેરા દર ૪૦%) અને તેની કુલ મિલકતો રૂ. ૮૪૦૦૦૦૦ છે.

જો અંદાજિત આંકડા મુજબ ૨૦૧૨માં પરિણામો પ્રાપ્ત થવાના હોય તો રોકાણેલ મૂડી પર વળતરમાં શું ફેરફાર થશે તે શોધો.

૨) રોકાણેલી મૂડી પર વળતરના ફાયદા પર નોંધ લખો.

અથવા

પ્ર.૩ X લિ.નું ૩૧ ડિસેમ્બર ૨૦૧૧ના રોજનું પાકું સરવૈયું નીચે મુજબ છે.

(૧૫)

દેવાં	રૂ.	મિલકતો	રૂ.
શેરમૂડી			
૫૦૦૦ ઇક્વિટી શેર રૂ.	૫૦૦૦૦૦	પાઘડી	૧૦૦૦૦
૧૦૦નો		મકાન (૫૬તર કિંમત બાદ ઘસારો)	૧૦૦૦૦૦
૨૦૦૦ ૧૦% પ્રેફ. શેરમૂડી		પ્લાન્ટ ચંત્ર (૫૬તર કિંમત બાદ	
રૂ. ૧૦૦નો	૨૦૦૦૦૦	ઘસારો)	૨૦૦૦૦૦
સામાન્ય અનામત	૭૦૦૦૦	પેટન્ટ (બાદ માંડી વાળેલ)	૪૬૦૦
શેર પ્રિમીયમ	૫૦૦૦૦	રોકાણો	
નફા નુકશાન ખાતુ	૪૫૦૦૦	શેર બજારમાં નોંધાયેલ (બજાર	
૬% ડિબેન્ચર	૪૦૦૦૦	કિંમત રૂ. ૧૫૦૦૦)	૧૦૦૦૦
પરચુરણ લેણદારો	૭૦૦૦૦	ઘંધાના રોકાણો	૨૦૦૦૦
દેવી હફ્રંડી	૨૫૦૦૦	શેરબજારમાં નહીં નોંધાયેલ શેર	૧૦૦૦૦
નહિ ચૂકવાયેલ ડિવિડન્ડ	૩૦૦૦	ગોલા કંપનીના શેર	૧૨૦૦૦૦
કરવેરાની જોગવાઈ	૭૦૦૦	સ્ટોક અને સ્ટોર્સ	૧૫૦૦૦૦
		પરચુરણ દેવાદારો	૩૦૦૦૦૦
		હાથ પર રોકડ અને બેન્ક સિલક	૩૦૦૦૦
		લેણી હફ્રંડીઓ	૫૦૦૦૦
		પ્રાથમિક ખર્ચાં	૫૪૦૦
	૧૦૧૦૦૦૦		૧૦૧૦૦૦
			૦

વધારાની માહિતી :

- ૧) મકાન અને પ્લાન્ટ ચંત્રનું મૂલ્ય હાલ તેની પુનઃસ્થાપના કિંમતે અનુક્રમે રૂ. ૧૫૦૦૦૦ અને રૂ. ૩૦૦૦૦૦ છે.
- ૨) ગોલા કંપનીના શેરની અત્યારે કિંમત રૂ. ૧૫૦૦૦૦ આંકી શકાય.
- ૩) ઘંધાના રોકાણોની કિંમત રૂ. ૨૫૦૦૦ અને શેર બજારમાં નહિ નોંધાયેલા શેરોની કિંમત રૂ. ૧૫૦૦૦ છે. શેરબજારમાં નોંધાયેલા રોકાણોને કંપનીના સામાન્ય કામકાજ સાથે કોઈ સંબંધ નથી.
- ૪) સ્ટોકમાં નીચે મુજબ હવાલો જરૂરી છે.
સ્ટોક અને સ્ટોર્સમાં સમાવેશ કરવામાં આવેલ કાચા માલની કિંમતમાં રૂ. ૫૦૦૦૦નો વધારો કરવો જ્યારે નકામો થઈ ગયેલ રૂ. ૧૦૦૦૦નો સ્ટોક માંડી વાળવાનો છે.
- ૫) પેટન્ટ્સની બજાર કિંમત ઓછામાં ઓછી રૂ. ૧૦૦૦૦ ગણી શકાય તેમ છે.
- ૬) વર્ષનો નફો રૂ. ૧૫૦૦૦૦ છે.
- ૭) મિલકતો તેની પુનઃ સ્થાપના કિંમતે ગણવી હોય તો નીચે મુજબ ઘસારો જરૂરી છે.
મકાન - રૂ. ૧૦૦૦૦, પ્લાન્ટ ચંત્ર - રૂ. ૧૫૦૦૦ અને પેટન્ટ્સ - રૂ. ૨૦૦૦
- ૮) ગયા વર્ષે થયેલ રૂ. ૧૦૦૦૦૦ના વેચાણ પર નફો રૂ. ૧૧૦૦૦ ચાલુ વર્ષના નફામાં ઉમેરી દેવામાં આવ્યો છે.
- ૯) પૂરા થયેલા કોન્ટ્રાક્ટ પરનો નફો રૂ. ૩૦૦૦ છે જે નફામાં ગણવામાં આવ્યો નથી.
- ૧૦) વર્ષ દરમિયાન માંડી વાળેલ પાઘડીની રકમ રૂ. ૨૦૦૦ છે.
- ૧૧) શેર બજારમાં નોંધાયેલા શેરની આવક રૂ. ૧૦૦૦ ચાલુ વર્ષનાં નફામાં ગણવામાં આવી છે.

૧૨) ચાલુ વર્ષે એક મિલકત વેચતાં થયેલ રૂ. ૫૦૦ની ખોટ નફા નુકશાન ખાતે ઉધારી છે.

ઉપરની વિગતો પરથી;

- ૧) રોકાયેલી કુલ મૂડી અને રોકાયેલી ચોખ્ખી મુડી
- ૨) સંચાલકોના અંકુશ માટે અને આયોજન માટેનો નફો
- ૩) રોકાયેલી મૂડી પર વળતર (કુલ રોકાયેલ મૂડી તથા ચોખ્ખી રોકાયેલ મૂડી પર)
- ૪) માલિકીના ભંડોળો
- ૫) માલિકીના ભંડોળો પર વળતરનો દર (કરવેરાનો દર ૪૦%) છે.

પ્ર.૪ ગુજરાત લિ. જે ભાડા ખરીદ પદ્ધતિથી વેચાણ કરે છે તેના ચોપડામાંથી નીચે મુજબની માહિતી પ્રાપ્ત થયેલ છે. ભાડા ખરીદ પદ્ધતિ મુજબ તે મૂળ કિંમત પર ૬૦% નફો ચઢાવે છે.

(૧૫)

તમારે ભાડા ખરીદ વેપાર ખાતુ તથા ૨૦૧૦ના વર્ષ દરમ્યાન થયેલ વ્યવહારો અંગેની આમનોંધ આપવાની છે.

	રૂ.
<u>જાન્યુ. ૧, ૨૦૧૦ ભાડા ખરીદ સ્ટોક (ભાડા ખરીદ કિંમતે)</u>	૩૨૦૦૦
લેણાં થયેલ પરંતુ નહિ મળેલ હમ્મા	૪૬૦૦
<u>વર્ષ દરમ્યાનના વ્યવહારો નીચે મુજબ છે.</u>	
૧) વર્ષ દરમ્યાન ભાડા ખરીદથી વેચેલ માલ (ભાડા ખરીદ કિંમતે)	૧૬૦૦૦૦
૨) વર્ષ દરમ્યાન મળેલી રોકડ	૧૧૬૦૦૦
૩) પરત આવેલ માલ (જેના પર રૂ. ૪૦૦૦ના હમ્મા મળવાની બાકી)	૬૦૦
<u>ડીસે. ૩૧, ૨૦૧૦ની બાકી</u>	
- ભાડા ખરીદ સ્ટોક (ભાડા ખરીદ કિંમતે)	૭૨૦૦૦
- લેણાં થયેલ પરંતુ નહિ મળેલ હમ્મા	૪૦૦૦

અથવા

પ્ર.૪ એક ફર્નિચરનો વેપારી ભાડા ખરીદ પદ્ધતિથી વેચાણનો ઇંધો કરે છે. તેના ચોપડામાંથી નીચે મુજબની માહિતી લેવામાં આવી છે.

(૧૫)

	રૂ.
<u>જાન્યુ. ૧-૨૦૧૦ની બાકી</u>	
- ભાડા ખરીદનો સ્ટોક (ભાડા ખરીદ કિંમતે)	૪૦૦૦૦
- દુકાનનો સ્ટોક (પડતર કિંમતે)	૫૦૦૦
- લેણાં થયેલ પરંતુ નહિ મળેલ હમ્મા	૩૦૦૦
<u>ડિસેમ્બર ૩૧, ૨૦૧૦ની બાકી</u>	
- ભાડા ખરીદનો સ્ટોક (ભાડા ખરીદ કિંમતે)	૪૬૦૦૦
- દુકાનનો સ્ટોક (પડતર કિંમતે)	૭૦૦૦
- લેણાં થયેલ પરંતુ નહી મળેલ હમ્મા	૨૦૦૦
<u>વર્ષ દરમ્યાનના વ્યવહારો</u>	
- વર્ષ દરમ્યાન પરત આવેલ માલ (જે પર રૂ. ૩૦૦૦ના હમ્મા બાકી છે.)	૫૦૦
- વર્ષ દરમ્યાન માલની ખરીદી	૬૮૦૦૦

- વર્ષ દરમિયાન મળેલ હમ્પની રકમ ૮૦૦૦૦

ભાડે ખરીદ કિંમત પર ૨૫% નફો મળે તે રીતે વેચાણ કરવામાં આવે છે.

તમારે સ્ટોક અને દેવાદાર પદ્ધતિ મુજબ નફો શોધવા માટે ભાડે ખરીદ વેપાર ખાતુ તથા ઉપરોક્ત પદ્ધતિના ઉપયોગ માટેના જરૂરી ખાતાં તૈયાર કરવાના છે.

